

ГОДИНА X.

ПОЗОРИШТЕ.

БРОЈ 14.

УРЕЂУЈЕ А. ХАЏИЋ.

Илази за време бављења позоришне друживе у Н. Саду свагда о дану сваке представе, иначе сваког месеца по један пут на по табака. — Стоји за Нови Сад 40, а на страну 60 новч. месечно. —

Б Л А Г О.

Позоришна игра у једном чину.

Написао Франсоа Копе.

ОСОБЕ:

Свештеник. — Јован. — Вероника.

(Наставак.)

Вероника. Оппростите!

Свештеник. Добро, добро! Но идем ја сад горе, па да тамо у самоћи мислим. . . Крај! Да како, крај, који не ће бити макар шта, већ штогод необично. . . Где бих само нашао нешто, што бих могао копирати, па да сачувам ориџиналност? (Пење се уза степенице десно.)

ЧЕТВРТА ПОЈАВА.

Вероника. (Сама, замишљена). Још се нада слатком надом, да ће у развалинама ускрснути кадгод срећа и да ће овај трухли кров покривати љиљан, који ће расипати свој слатки мирис љубавни. Ах, и тако ми мора срце ћутати! Љиљан не цвета, али цвета смерна љубица, и он јој не осећа питомог мириса, јер још пати од старе жалости. Но још није пропала сва нада. Није ли ме зар баш данас назвао својом малом вилом и захваљивао усуду, који ме довео амо? И зашто да се не наддам, чега ради да га не љубим? И мој је род поштен као и његов, ма да је нижег реда, а сиротиња нас изједначује. И све ми се чини, да ће једном оздравити од моје руке, да ћу га ја излечити. . . О, та љубав, то је сав мој живот. Та свашта је потхрањује. (Извади молитвеник из џена.) И ова је књига сва пуна љубави. Како иначе и да буде! Та свако вече, кад ми год Јован рече каку добру реч, међем унутра по један цвет, који онде у потаји

вене. Ти драга књиге, која знаш, шта мислим, ви листови, сведоци слатких мисли, осведочите ме, да је ону заборавио, о којој је отишч говорио; посведочите ми, да могу у овој књизи, из које се молим богу за њ, жртвовати данас слатком сну свом још један цвет.

ПЕТА ПОЈАВА.

Јован. (Уђе нагло). Несрећа, па до века несрећа!

Вероника. Шта?

Јован. (Глас му од љутине дршке). Рђави гласови, као обично, јер цена зрну још већма пала. Кад какав војвода хоће да заслужи кору хлеба, ето ти и ветра и дажда, онда је ветар јакобинац, а дажд демагог. Мучно је, заиста, жетву од целе године дати за три ста талира.

Вероника. Ах! Оппростите, господине Јоване, што се чудим, али то је обична цена. И то вам тако загорчава час?

Јован. Може бити, да ми глас пронички звони, јер заиста нисам добре воље. . . но знате, какав ми Мартин донесе глас, шта говораше свет данас на вашару? Јерина Објерова. . .

Вероника. (За се, жалостиво). Ах!

Јован. Удаје се! О, неверница та, кокета једна! Кад су оно родитељи јој немилостиво ми украдили њену руку, показивала ми ипак милостиво срце, канда је чак и жалила, што сам тужан невесео, и

рекла ми, можда ће време и наша постојаност окренути оне на боље. Шест месеца, — бог и душа, та не троши време у лудо, — шест месеца тек, и она се већ удаје.

Вероника. (За се) Још је љуби!

Јован. О, да страшног времена, у ком смо осуђени, да живимо! Па за кога полази, она, што је поникла од племените, старе крви! Да за кога, не бих ни жално, али за сина каматничког, за звекана, који се обогатио туђим знојем и који је обасипа крвавим талирима. Благи боже! Кад се жене кунују, где ти је благо, где ли ти скровиште, ти олупана кућерино? Врати свом господару злато, што је његово, да си и он може купити срећу! Али не, никад! Далеко лена кућа таким жељама! Срам било оне жене, што износе своју љубав на пазар и што пазаре са својим дражима!

Вероника. (За се). Ала је љуби! (На глас). Приберите се, господин-Јоване, приберите и охрабрите. Зар вас тако љуто тишти, што се Јерина удаје, а овамо велите, да је не љубиуе више?

Јован. О, вечита заблудо слабих духова! Рекао сам и веровао сам. Чинило ми се, тако је. . . И опет се рана позледила.

Вероника. Ако још љубите, разберите, да ли је можда родитељи не гоне, да се уда, а немојте је проклињати, док вам се сумња не обистини.

Јован. (Горко). Ето жена! . . . Свагда готове, једна другу да брани. . . Она за цело ради по својој вољи; богати звекан већма јој се допада, него ли сиромашни ускок. Пала житиу цена, и још да ме љуби! Ко мари за ме? Нико на свету! Ето ви, признајте отворено, не осећате ли и ви сами себично. . .

Вероника. Господине Јоване, сад нека је доста! Не даље, јер није о мени реч.

Јован. Опростите ми! Изгубио сам намет, па се прозлио. Даље одавде, само даље! Та овамо би допрла свирка мрске

свадбе. Идем, боље, у војнике, те управо Бонапарти. На Везеру и Рајни пада киша од танади, која растерује тугу. Само да се спремим, па за један сахат: с богом остајте! Вашем стрицу завештавам ову кућу. У њој живите заједно као своји господари и молите се богу за ме, кад вам више не успишем. (Оде на лево).

ШЕСТА ПОЈАВА.

Вероника. (Сама). Још је љуби. . . А ја? . . . О, ала сам била детињаста! Та је ли ми рекао коју лену реч, рекао мила ради, као што се деци говори. . . Нећу више да га љубим, не, не ћу да дирам у срце, које само за њу куца. Па опет! Лако се било обмахнути. Глас му беше мек, кад помену моје име, очи канда влажне. Али не! И сада се још заносити надом, било би махнито. (Гледајући молитвеник, који све једнако држи у руци). Ти пак књиге, пуна цвећа, задахнута мојим разбијеним сном, ти драга поверенице, зар си лагала? Држи се, бедно срце! И саму успомену морам потрти. Спалићу ову књигу и заувек отићи из овог дома. Склонићу се у манастир, камо прво стигнем, онде ћу стати, јер ћу тамо моћи на све заборавити. (Прилазећи одаклији.) Гле, ево баш сламе и иверја! . . . И овом дому, где сам редовла, данас ћу да кажем: с богом остај! Гини једини сведоче, који знаш за моју будалаштину! (Метне књигу у чађак на сламу и потнали малом лампом, која беше скривена у одаклији. Букне јак пламен.) Пламен букти, црни листови извијају се у ватри; готово! Дижли се небу, чисти огњу; пењи се горе, бели диме, с мојим последњим, светим заветом. Пун си бајног миомира, јер сам те у овим тужним данима зачињавала двоструким тамјаном: цвећем и молитвом. Пењи се до господа, ти жртвени огњу, помоли му се, нек буде милостив ономе, ког ја љубим, и ако тај још пати од своје љубави, нека мој јад утоли његов. (Ватра се погаси сасвим). Срце ми је као ова ватра, сада само прах и пепео. (Она опазива у дно чађака руну, које отпре није било.) Гле,

шта је то! Од жара се извалио камен. Та сваки дан опадају све више и више ови зидови, а одавно већ није овде горела ватра. Баш да видим! Није велика штета. Но шта је то? Руна. Чудновато! Ковчежић. (Извади га из рупе). Још врео од ватре. Може ли се отворити? (Она однесе ковчежић на сто и стане га отварати, а кад га отвори, тргне се.) Свемогући боже, благо! Ја га нашла, ја! Да не сневам? Али, ево, држим ковчежић, још сав зарђан. (Опази Јована, где улази замишљен и оборене главе.) Јоване! . . . Гле како се зарекох. . .

СЕДМА ПОЈАВА.

Јован (жалостиво). Оно отиоц беше малитост, *Вероника*. Ваља да ми опростите. Ја немам права, да вас остављам, вас и стрица вам, и ја се морам покорити судбини, коју ви својеки подносите са мном заједно.

Вероника. (Стојећи близу стола тако, да Јован не види ковчежића). Није више реч о томе, господине Јоване.

Јован. Шта?

Вероника. (Силом се смешећи.) Ја сам ваша вила, сами сте рекли. Па зар не може вила својим чаролијама окренути зло на добро?

Јован. Вама је зар још до шале?

Вероника. Све ће се изменити. Хоћете ли моћи поднети велику срећу?

Јован. Велику срећу?

Вероника. Да! Зар није велића срећа, добити на један мах и достојанства, и имања, и блага! . . .

Јован, Блага? Каког блага?

Вероника. (Показујући му отворен ковчежић). Вашег блага, које сам ја нашла.

Јован. Шта? Силни боже!

Вероника. Је л'те, да је то срећа? Нашла сам га тамо у чађаку. Зашто сам ложила ватру, о том други пут. Доста, ту је благо! Ево, видите сами.

Јован. (Узимајући адићаре). То је, то је породично благо! Па зар је моје то драго камење, моје те драгоцене ствари?

Вероника. Сад можете узети Јерину, јер ину накнаду имате, да јој дате. (Опазивши, да је Јован не слуша.) Ни не слуша ме. . . Држи се, срце моје, држи јуначки, ја морам одавде. . .

Јован. (Говори сам собом, премећући адићаре преко руке). И тако је дакле благо моје! Узимам га у руку и опет не могу да верујем, да га имам. Што му драго! Тек срећа је, и ја ћу да је употребим. Но зашто ми срце не бије жешће? Зашто нисам веселији, кад је моје благо, које златар златом плаћа? . . . *Вероника* има право, сад могу кућу своју наново градити, откунити шуму и поља и као снахија тражити снахијницу.

Вероника. (За се). Сад доцкан!

(Наставиће се.)

Л И С Т И Ћ И.

ЧИТУЉА.

* (*Реља Поповић*.) 6. јуна о. г. преминуо је у родитељској кући у Београду Реља Поповић, члан краљ. српског народног позоришта, после дуге и тешке болести. Покојник је као члан српске народне позоришне дружине стекао за кратко време свога глумовања овде лепа гласа у приказу мањих карактерних улога. Као члан београдског народног позоришта остаће и тамошњој публици дуго у лепој успомени, као вредан и даровит гдумац, у коме би српска позорница добила временом без сумње доброга

глумца. Покојник је испраћен до вечне куће уз саучешће многог свега и чланова београдског народног позоришта и чланова српске народне позоришне дружине, која се тада у Земуну налазила, па му је на погреб прешла у Београд. Пред позориштем говорио је члан кр. српског народног позоришта Гавриловић у име позоришних чланова, а на гробу Таса Богдановић у име „Друштва за уметност,“ коме је Реља члан био. Нека је нашем Рељи лака српска земља, коју је искрено љубио!

Издаје управа српског народног позоришта.

СРПСКО НАРОДНО ПОЗОРИШТЕ.

2. ПРЕДСТАВА.

ВАН ПРЕТПЛАТЕ.

У НОВОМЕ САДУ У ПЕТАК 27. ДЕЦЕМБРА 1885.

ИЗБИРАЧИЦА.

ШАЉИВА ИГРА У 3 ЧИНА, С ПЕВАЊЕМ, ОД К. ТРИФКОВИЋА.

ОСОБЕ:

Соколовић	Милојевић.	Бранко, жур-	} млади људи, који хоће да се жене	Марковић. Десимировић. Добриновић.
Јеца, жена му	Д. Ружићка.	налиста		
Малчика, кћи им	Л. Хаџићева.	Штанџика		
Савета, њихова нећака	М. Максимовићева.	Тошица		
Тимић	Васиљевић	Јован, послужитељ код Со-		
Ката, жена му	Ј. Добриновићка	коловића	Петровић.	
Милица, кћи му	Бандобранска.		Збива се у Новом Саду.	

За тим с новом поделом улога први пут:

КРАЉЕВИЋ МАРКО И АРАПИН.

ЈУНАЧКА ПОЗОРИШНА ИГРА У 3 ЧИНА, С ПЕВАЊЕМ, ОД А. НИКОЛИЋА, МУЗИКА ОД И. ШЛЕЗИНГЕРА.

ОСОБЕ:

Краљевић Марко	Миљковић.	Селим паша	Марковић.
Арапин	Ружић.	Царев татарин	Кестерчанек.
Вила косовска	Л. Хаџићева.	Царев послужитељ	Десимировић.
Вила призренска	М. Максимовићева.	Ћир-Пуља, меанџија у но-	
Вила прилипска	Николићева.	вом хану	Банић.
Вила дурмиторска	Бандобранска.	Сима, његов слуга	Петровић.
Селим, цар турски	Милојевић.	Стоја, слуга Краљевића	
Фатима, царева кћи	С. Бркићева.	Марка	Васиљевић.

Збива се пред Стамболом, код Краљевића Марка и у механи Ћир-Пуље.

У недељу 29. децембра: „СЕОСКИ ДОЈА.“ Позоришна игра у 3 чина, с певањем, написао Е. Тот, превео и за српску позорницу удесно С. Дескашев, музика од Д. Јенка.

Улазнице се могу добити у писарници позоришној од 9—12 пре подне и од 3—5 после подне, а у вече на каси.

Ко од наших поштованих претплатника жели своја места и за ову представу задржати, нека се изволи тога ради пријавити у писарници позор. најдуже до 11 сахата пре подне.

ПОЧЕТАК У 7 А СВРШЕТАК У 9¹/₂ САХАТА.